

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
NATIONAL ORGANISATION FOR MEDICINES

Στατιστικά Στοιχεία του Τμήματος
Ανεπιθύμητων Ενεργειών
2004-2007

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ &
ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΟΦ

www.eof.gr

1. Ανεπιθύμητες Ενέργειες Φαρμάκων

Ορισμός της ανεπιθύμητης ενέργειας (ΔΥΓ(Α)83657/ΦΕΚ 59β' /2006 άρθρο 121): «Μια επιβλαβής και ανεπιθύμητη αντίδραση που εμφανίζεται όταν το φάρμακο χρησιμοποιείται στις συνιστώμενες δόσεις και υπό κανονικές συνθήκες στον άνθρωπο για λόγους προφύλαξης, διάγνωσης ή θεραπείας ή για την αποκατάσταση, διόρθωση ή τροποποίηση φυσιολογικής λειτουργίας»

Οι ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων είναι η 5^η πιο συχνή αιτία θανάτου στα νοσοκομεία και αναδεικνύονται ως ένα σημαντικό πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει το σύστημα υγείας. Διεθνώς είναι καθιερωμένη πρακτική να διερευνάται η ασφάλεια των φαρμάκων και μετά την κυκλοφορία τους.

Η ανάγκη για συστηματική παρακολούθηση της ασφάλειας των φαρμάκων προκύπτει επιπλέον από το γεγονός ότι ένας αριθμός ανεπιθύμητων ενεργειών ιδιαίτερα των νέων φαρμάκων παρατηρούνται μετά την κυκλοφορία τους κατά την ευρύτερη χρήση τους από μεγαλύτερο αριθμό ασθενών.

Και τούτο γιατί στην διαδικασία ανάπτυξης ενός νέου φαρμάκου απαιτείται η συμμετοχή το πολύ 3000 ασθενών, με αποτέλεσμα να μπορούν να ανιχνευθούν στη φάση αυτή οι ανεπιθύμητες ενέργειες με συχνότητα μεγαλύτερη από 0.1%. Οι λιγότερο συχνές ανεπιθύμητες ενέργειες παραμένουν άγνωστες κατά την έγκριση των φαρμάκων. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται και πολύ σοβαρές ανεπιθύμητες που δεν ήταν γνωστές πριν την έγκριση του φαρμάκου.

Η διερεύνηση της ασφάλειας των φαρμάκων μετά την κυκλοφορία τους στηρίζεται στην αξιοποίηση στοιχείων που προκύπτουν από

- την Κλινική Πρακτική
- τις Κλινικές Μελέτες: (Μετεγκριτικές Μελέτες Ασφάλειας /PASS, Επιδημιολογικές Μελέτες, Μελέτες Παρατήρησης) και
- τις Περιοδικές Εκθέσεις Ασφάλειας των Φαρμάκων

Συχνότητα Α.Ε.Φ.		N*
1/10 ασθενείς	Πολύ συχνή (10%)	30
1/100 ασθενείς	Συχνή (1% 10%)	300
1/1000 ασθενείς	Ασυνήθης (0.1% ως 1%)	3000
1/10000 ασθενείς	Σπάνια (0.01% ως 0.1%)	30000
1/ 100000 ασθενείς	Πολύ σπάνια (ως 0.01%)	300000

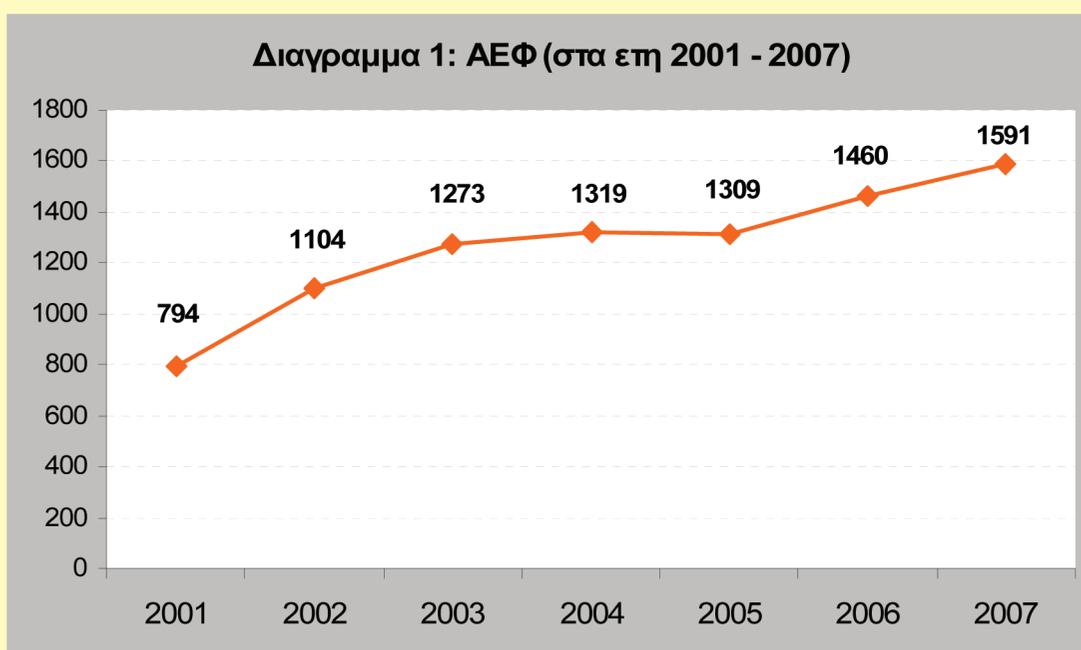
* N= αριθμός ασθενών που απαιτείται να εκτεθούν στο φάρμακο προκειμένου να υπάρχει 95% βεβαιότητα να εκδηλωθεί η συγκεκριμένη ανεπιθύμητη ενέργεια τουλάχιστον 1 φορά

2. Εθνική Βάση ανεπιθύμητων ενεργειών φαρμάκων

Ο αρμόδιος φορέας για την συλλογή των δεδομένων για τις ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων (α.ε.φ.) στην χώρα μας είναι ο ΕΟΦ όπου και τηρείται η Εθνική Βάση.

Στην επταετία 2001- 2007 καταγράφηκαν στη Εθνική βάση του ΕΟΦ **8.850** γνωστοποιήσεις που υποβλήθηκαν είτε με την μορφή της Κίτρινης Κάρτας που αποστέλλεται στον ΕΟΦ απευθείας από τους επαγγελματίες υγείας είτε με τα έντυπα CIOMS που αποστέλλονται στον ΕΟΦ από τους Κατόχους Άδειας Κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων (συνολικός αριθμός γνωστοποιήσεων από το 1986: 11.648).

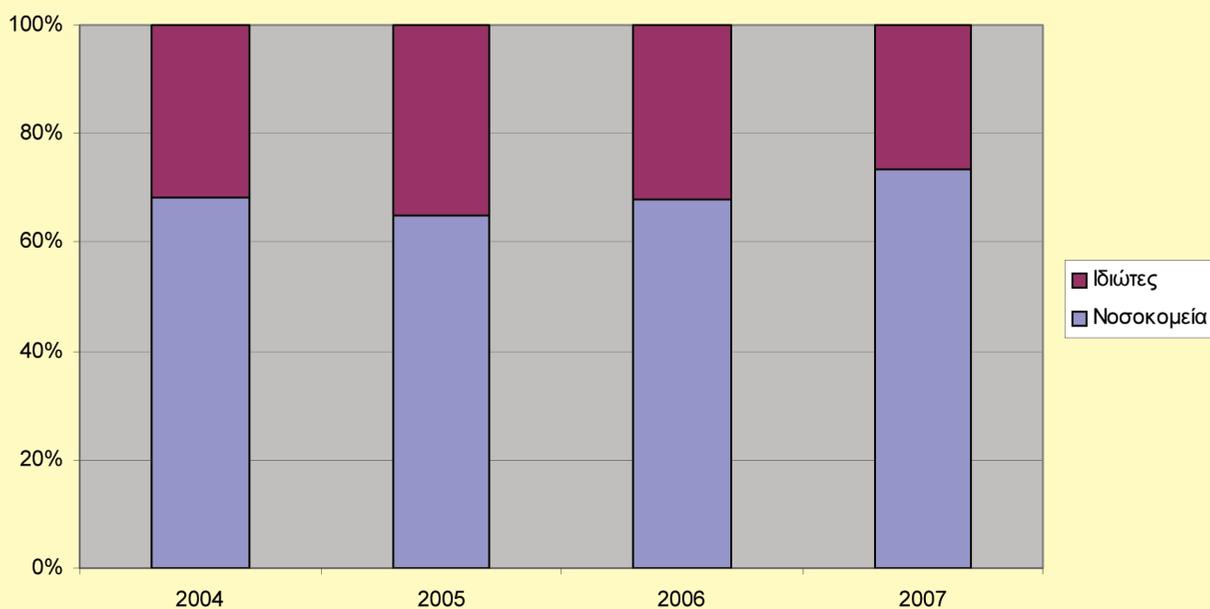
Γνωστοποιήσεις α.ε.φ. στον ΕΟΦ στα έτη 2001- 2007:

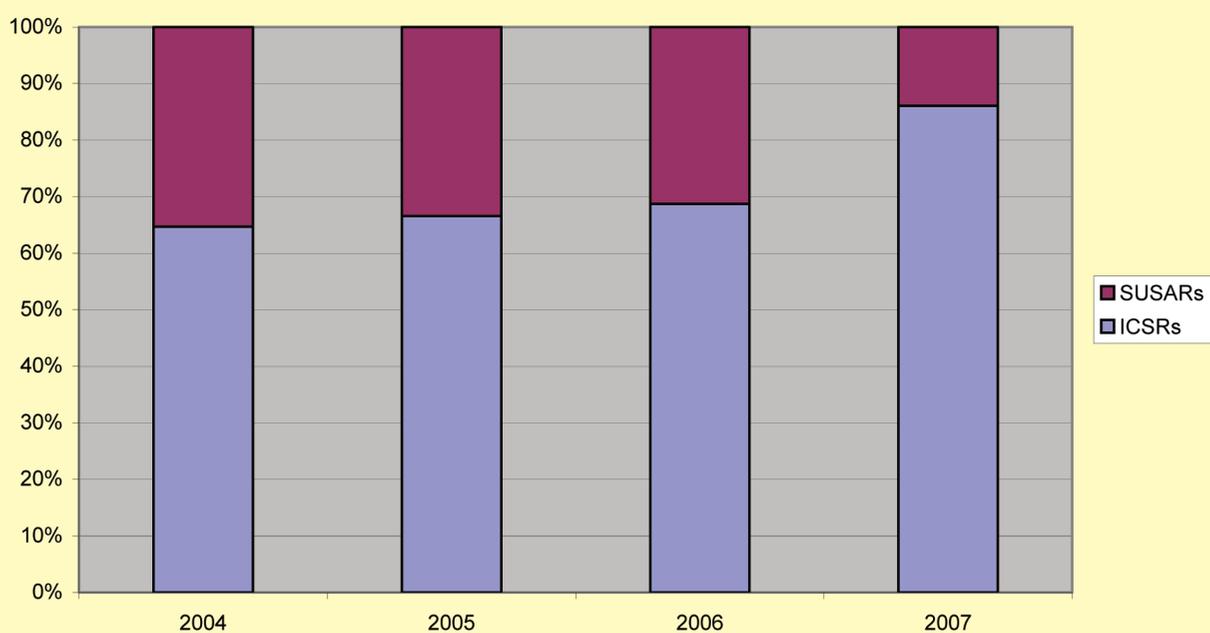
Στον ΕΟΦ για την αξιολόγηση των γνωστοποιήσεων α.ε.φ. λειτουργεί η Επιτροπή Φαρμακοεπαγρύπνησης – 9 μελής εθνική επιτροπή που αποτελείται από επαγγελματίες υγείας από τον χώρο του Πανεπιστημίου καθώς και κλινικούς γιατρούς . Η Επιτροπή Φαρμακοεπαγρύπνησης συνεδριάζει τακτικά ανά 3 εβδομάδες και υποστηρίζεται στο έργο της από ομάδα εργασίας.

Καθοριστικό ρόλο στην συλλογή δεδομένων για την ασφάλεια των φαρμάκων έχουν οι επαγγελματίες υγείας (Γιατροί, Φαρμακοποιοί, Νοσηλευτές) που αναφέρουν τις ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων απευθείας στον ΕΟΦ ή στους ΚΑΚ.

Διάγραμμα 2: Κατανομή Κίτρινης Κάρτας ανάλογα με την πηγή προέλευσης (Νοσοκομεία-Ιδιώτες)

Διάγραμμα 3: Κατανομή γνωστοποιήσεων από Κ.Α.Κ. σε ICSRs και SUSARs*

*Σημειώνεται ότι από το 2007 οι αναφορές από μη-παραμβατικές μελέτες συνοπολογίζονται μαζί με τις αυθόρμητες αναφορές (ICSRs)

Οι 10 πρώτοι Κ.Α.Κ.* ως προς τον αριθμό γνωστοποιήσεων που υπέβαλαν στον ΕΟΦ στα έτη 2004-2007

	2004	2005	2006	2007	ΣΥΝΟΛΟ
PFIZER	164	109	78	68	419
WYETH	95	117	76	42	330
ROCHE	30	44	75	123	272
NOVARTIS	63	110	39	52	264
ABBOTT	33	41	67	80	221
SCHERING PLOUGH	72	17	56	36	181
BOEHRINGER ING	3	20	70	66	159
LILLY	2	9	60	84	155
GLAXO SMITHKLINE	15	34	51	43	143
SANOFI AVENTIS	4	16	17	95	132

*Η κατάταξη αυτή είναι κατά απόλυτους αριθμούς μόνο

Τα πρώτα Νοσοκομεία* σε αριθμό γνωστοποιήσεων με το έντυπο της Κίτρινης Κάρτας στα έτη 2004-2007.

	2004	2005	2006	2007	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ	9	16	10	8	43
ΠΑΤΡΩΝ	14	7	7	10	38
ΛΑΙΚΟ	13	14	1	8	36
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	9	7	12	3	31
Α.ΣΥΓΓΡΟΣ	5	11	8	7	31
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	8	2	11	9	30
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	8	3	1	14	26
ΑΤΤΙΚΟΝ	5	5	5	11	26
ΕΕΣ ΓΝΑ	6	5	10	4	25
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	1	8	5	4	18
ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	0	4	8	2	14
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	1	0	0	12	13

*Η κατάταξη αυτή είναι κατά απόλυτους αριθμούς μόνο

Αναφορές κατά ATC

Από ανάλυση των στοιχείων της Εθνικής Βάσης του 2004 προκύπτει ότι τα φάρμακα των Μυοσκελετικών Παθήσεων, του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος, τα Αντινεοπλασματικά και Ανοσοκατασταλτικά, των Λοιμώξεων και του Καρδιαγγειακού έχουν κατά σειρά τις περισσότερες γνωστοποιήσεις. Αναλυτικότερα:

- Μυοσκελετικών Παθήσεων 178
- Κεντρικού Νευρικού Συστήματος 167
- Αντινεοπλασματικά και Ανοσοκατασταλτικά 137
- Λοιμώξεων 134
- Καρδιαγγειακού 108

3. Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην χώρα μας "κάθε νοσηλευτής, γιατρός ή άλλος υπεύθυνος νοσηλευτηρίου, υποχρεούται να ενημερώνει εγγράφως και με το ταχύτερο μέσο τον Ε.Ο.Φ. για κάθε περιστατικό σοβαρής ή απροσδόκητης ανεπιθύμητης ενέργειας ή βλάβης της υγείας, το οποίο είναι πιθανό να προκλήθηκε από τη χορήγηση φαρμακευτικού προϊόντος. Στους παραβάτες της διάταξης αυτής, επιβάλλονται οι κυρώσεις της παραγράφου 5Α, του άρθρου 19 του Νομοθετικού διατάγματος 96/1973, που προστέθηκε με την παράγραφο 4, του άρθρου 33, του Νόμου 1316/1983, για παρακώλυση του έργου του Ε.Ο.Φ." (Νόμος 2519/1997, άρθρο 47, εδάφιο δ').

Το νομοθετικό πλαίσιο στην χώρα μας είναι εναρμονισμένο με τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση:

- **Eudralex Vol 9**
- **N.2472/1997**
- **Κανονισμός (ΕΚ) Νο 726/2004**
- **Κοινοτική Οδηγία 2001/83/ΕC όπως τροποποιήθηκε (2004/27/ΕC) και εναρμονίσθηκε προς την ελληνική νομοθεσία [ΔΥΓ3 (α)/83657]**
- **Κοινοτική Οδηγία 2001/20/ΕC**
- **Κανονισμοί (ΕΚ) 1901/2006 & 1902/2006 (Φάρμακα για παιδιατρική χρήση)**
- **EudraLex Vol 10: ENTR/CT3 Revision 2**
- **EudraLex Vol 10: ENTR/CT4 Revision 1**

Επίσης ο ΕΟΦ έχει εκδόσει (Μαΐος 2007) την «Σύνοψη Υποχρεώσεων Κατόχων Αδειών Κυκλοφορίας Φαρμακευτικών Προϊόντων και Χορηγών Κλινικών Μελετών» (βλέπε και ιστοσελίδα ΕΟΦ, <http://www.eof.gr/html/pharmvig61.html>).

Η Ελλάδα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο συμμετέχει στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΜΕΑ) www.emea.europa.eu του οποίου η Φαρμακοεπαγρύπνηση αποτελεί βασική δραστηριότητα. Στον ΕΜΕΑ για την Φαρμακοεπαγρύπνηση λειτουργεί ομάδα εργασίας, η CHMP/PhVWP, η οποία συνεδριάζει 11 φορές ετησίως και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

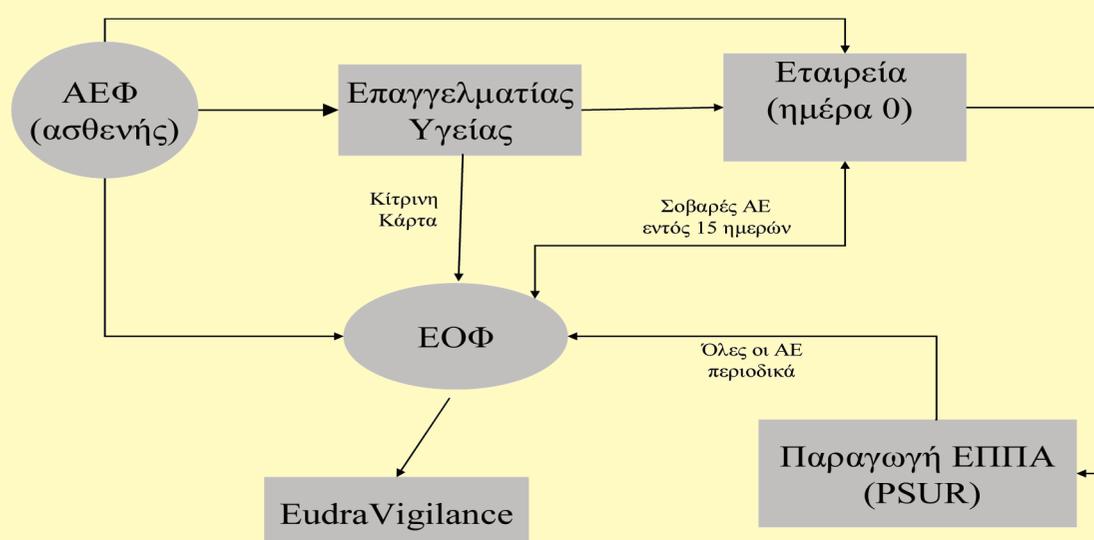
4. Eudravigilance

Από τις 20 Νοεμβρίου 2005 εφαρμόζεται η ηλεκτρονική αναφορά των ανεπιθύμητων ενεργειών στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με e2b files, μέσω της **Eudravigilance**.

<http://eudravigilance.emea.europa.eu/human/index.asp>

Η διαδικασία που ακολουθείται για την ενημέρωση των εθνικών αρχών και της Eudravigilance /EMEA για τις α.ε.φ. περιγράφεται στο διάγραμμα ροής που ακολουθεί:

Διαδικασία αναφοράς α.ε.φ. που συμβαίνουν στην Ελλάδα

Για την επίτευξη του στόχου της προσαρμογής στην ηλεκτρονική υποβολή με e2b files ο ΕΟΦ διοργάνωσε επιστημονικές εκδηλώσεις με προσκεκλημένους ομιλητές από τον EMEA. Επίσης σε συνεργασία με τον EMEA και την ΔΙΑ ο ΕΟΦ διοργάνωσε μια σειρά από εκπαιδευτικές δραστηριότητες προκειμένου να εξοικειωθούν οι εργαζόμενοι για την Φαρμακοεπαγρύπνηση στην χώρα μας με τη Eudravigilance.

Εκπαιδευτικά Σεμινάρια για τη Eudravigilance 2005-2007

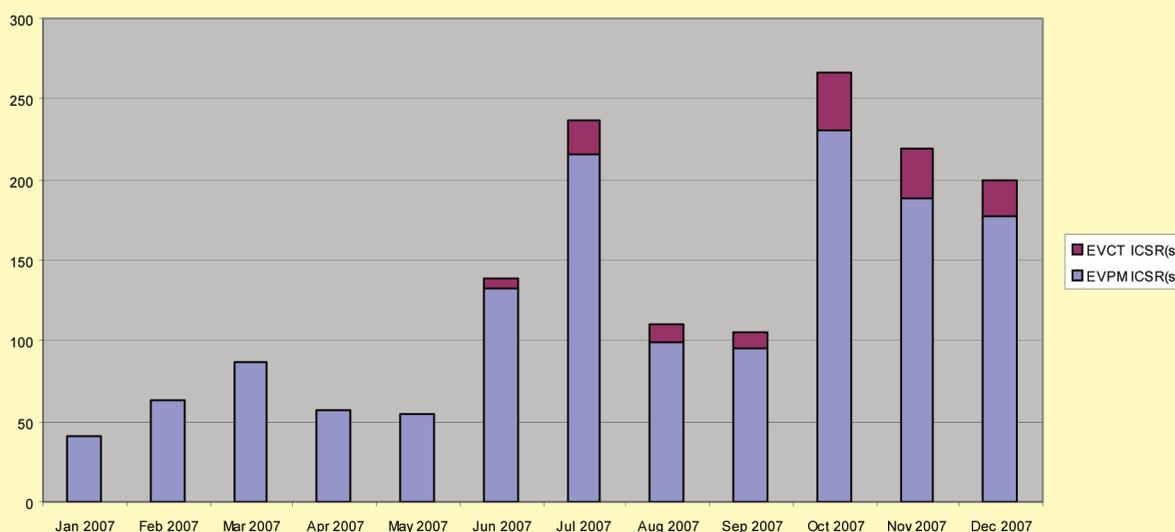
1. 29 /11 - 1 /12- 2005, ΕΟΦ σε συνεργασία με τον EMEA
2. 13-15/2/2006, ΕΟΦ σε συνεργασία με τον EMEA και την ΔΙΑ
3. 3-5/5/2006, ΕΟΦ σε συνεργασία με τον EMEA και την ΔΙΑ
4. 28-30/3/2007, ΕΟΦ σε συνεργασία με τον EMEA και την ΔΙΑ
5. 9-11/5/2007, ΕΟΦ σε συνεργασία με τον EMEA και την ΔΙΑ

Με τα σεμινάρια αυτά έχουν αποκτήσει διαπίστωση για χρήση της Eudravigilance περίπου 80 άτομα στην χώρα μας.

Η EUDRAVIGILANCE αποτελεί την βάση όπου συγκεντρώνονται όλες οι ανεπιθύμητες ενέργειες που συμβαίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και δίνει την δυνατότητα για άμεση ανάλυση των δεδομένων και ανίχνευση σημάτων.

Αριθμός Αναφορών μέσω Eudravigilance από την Ελλάδα ανά μήνα το 2007

EudraVigilance: Number of ICSRs per month (2007)

Μέχρι 31-12-2007 **59** Κ.Α.Κ. ολοκλήρωσαν την δοκιμαστική φάση και βρίσκονται στη φάση ηλεκτρονικής αναφοράς στη Eudravigilance μέσω ΕΟΦ ενώ **8** Κ.Α.Κ. βρίσκονται στη δοκιμαστική φάση ηλεκτρονικής αναφοράς με τον ΕΟΦ (βλέπε επισυναπτόμενο Παράρτημα τον αλφαβητικό κατάλογο εταιρειών)

5. Επιστολές “Αγαπητέ Επαγγελματία Υγείας”

Οι νέες πληροφορίες για την ασφάλεια των φαρμάκων γίνονται γνωστές στους επαγγελματίες υγείας μέσω των επιστολών «Αγαπητέ Επαγγελματία Υγείας» (Dear HealthCare Professional Communication).

Η συλλογή και η καταγραφή των α.ε.φ. συμβάλει στην ανίχνευση νεότερων ζητημάτων ασφάλειας. Η συνήθης πρακτική που ακολουθείται μετά την ανίχνευση νέων ζητημάτων ασφάλειας των φαρμάκων είναι:

- η τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων των φαρμάκων που απευθύνονται στον επαγγελματία υγείας (κυρίως στις παραγράφους 4.3, 4.4, 4.8, 5.3 της ΠΧΠ) και στον ασθενή (φύλλο οδηγιών χρήσεως)
- ο περιορισμός των ενδείξεων

- η αλλαγή των όρων χορήγησης ενώ σπανιότερα
 - η ανάκληση της κυκλοφορίας (όταν κατά την αξιολόγηση προκύπτει η ανατροπή της θετικής σχέσης οφέλους / κινδύνου)

Ο ΕΟΦ αναρτά στην ιστοσελίδα του www.eof.gr (Πεδία: «Νέα», «Δελτία Τύπου», «Φαρμακοεπαγρύπνηση») νεότερα ζητήματα ασφάλειας των φαρμάκων που προκύπτουν από σχετικές αξιολογήσεις σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο

Στην τριετία 2005-2007 ο ΕΟΦ φρόντισε για την ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας για τα παρακάτω θέματα:

2007	
FERRIPROX/ deferiprone	Υπενθύμιση των ειδικών προειδοποιήσεων, προφυλάξεων και δοσολογικών οδηγιών
INTEGRILIN / eptifibatide	Στοιχεία από φαρμακοκινητική μελέτη σε ασθενείς με διαταραχή της νεφρικής λειτουργίας έδειξαν ότι η κάθαρση της επιφιμπατίδης μειώθηκε περίπου κατά 50% και ότι τα επίπεδα σταθερής κατάστασης στο πλάσμα περίπου διπλασιάστηκαν σε ασθενείς με μέτρια έως σοβαρή διαταραχή της νεφρικής λειτουργίας
ANGIOX / bivalirudin	Λανθασμένη δοσολογία
TRASYLOL / aprotinin	Αναστολή της διάθεσης του φαρμακευτικού ιδιοσκευάσματος για λόγους ασφάλειας
Salbutamol	Τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων των φαρμάκων σχετικά με κινδύνους από το καρδιαγγειακό
BOTOX DYSPORT NEUROBLOC VISTABEL / clostridium botulinum toxin	Τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων των φαρμάκων σχετικά με σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες μεταξύ των οποίων είναι η μυϊκή αδυναμία, η δυσφαγία και η εισρόφηση που έχουν αναφερθεί -πολύ σπάνια -με όλα τα προϊόντα αλλαντικής/βοτουλινικής τοξίνης και σχετίζονται με τη διασπορά της τοξίνης σε απόσταση από το σημείο έγχυσης
ΚΕΡΡΑ /levetiracetam	Ενημέρωση για περιστατικά χορήγησης εσφαλμένης δόσης, παρερμηνεία της επισήμανσης
ΝΤΟΠΑΜΙΝΕΡΓΙΚΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ	Ενημέρωση για περιστατικά παθολογικής έξης προς τυχερά παίγνια και αυξημένης γενετήσιας / σεξουαλικής επιθυμίας σε ασθενείς που έλαβαν αγωγή με αγωνιστές ντοπαμίνης για την θεραπεία της νόσου του Parkinson,
ACOMPLIA / rimonabant	Τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων ώστε να μην χρησιμοποιείται σε ασθενείς υπό θεραπεία με αντικαταθλιπτικά ή με μείζονα κατάθλιψη
ZYVOXID / linezolid	Περιορισμός της ένδειξης για τις επιπλεγμένες λοιμώξεις του δέρματος και των μαλακών μορίων σύμφωνα με αποτελέσματα από κλινική μελέτη ενδοαγγειακών λοιμώξεων που σχετίζονται με τη χρήση καθετήρα
BARACLUDE / entecavir	Συσχετισμός με Επιλογή Παραλλαγής του Ιού HIV σε Ασθενή με Ταυτόχρονη Λοίμωξη HIV και HBV
ΚΕΤΕΚ / telithromycin	Τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων με περιορισμό των ενδείξεων και ενίσχυση των προειδοποιήσεων

VIRACEPT	Επικοινωνία για τη δημιουργία Μητρώων Ασθενών
KALETRA	Ενημέρωση για τυχαία υπερδοσολογία σε παιδιά και υπενθύμιση συνταγογραφικών πληροφοριών του φαρμάκου
AVANDIA / rosiglitazone	Αυξημένη επίπτωση καταγμάτων σε γυναίκες ασθενείς που έλαβαν μακροχρόνια θεραπεία
ACTOS / pioglitazone	Αυξημένη επίπτωση καταγμάτων σε γυναίκες ασθενείς που έλαβαν, σε κλινικές μελέτες, θεραπεία μακράς διάρκειας
MINIRIN / desmopressin	Κατάργηση της ένδειξης Πρωτοπαθής Νυκτερινή Ενούρηση (ρινικό εκνέφωμα δεσμοπρεσσίνης)
PROTELOS OSSEOR / strontium	Ενημέρωση για περιστατικά συνδρόμου υπερευαισθησίας (σύνδρομο DRESS)
AVONEX BETAFERON REBIF* / interferon b	Αναθεώρηση των πληροφοριακών στοιχείων για όλες τις ιντερφερόνες βήτα που έχουν εγκριθεί για τη θεραπεία της σκλήρυνσης κατά πλάκας, σχετικά με τις αντενδείξεις, τις ειδικές προειδοποιήσεις και τις προφυλάξεις, καθώς και τις παραγράφους που αφορούν την κύηση.
MABTHERA / rituximab	Αναφορές περιστατικών με Προϊούσα Πολυεστιακή Λευκοεγκεφαλοπάθεια (PML) σε ασθενείς με Συστηματικό Ερυθηματώδη Λύκο και Αγγειίτιδα (μη εγκεκριμένες ενδείξεις)
AVASTIN / bevacizumab	συσχέτιση του Avastin® (bevacizumab) με το τραχειοοισοφαγικό συρίγγιο
CELLCEPT/mycophenolate mofetil	Συγγενείς δυσπλασίες παρατηρούμενες από τη χρήση του CellCept κατά τη διάρκεια της κύησης
ZAVESCA / miglustat	Νέα ευρήματα ασφάλειας από μελέτες σε ζώα
CYSTAGON / cysteamine	συσχέτιση της κυστεαμίνης με το σύνδρομο τύπου Ehlers-Danlos
PIROXICAM	Ενημέρωση για σημαντικές πληροφορίες σχετικά με γαστρεντερικές και δερματικές επιπλοκές (νέες συστάσεις θεραπείας, νέες αντενδείξεις, ειδικές προειδοποιήσεις και περιορισμούς στη χρήση)
Nimesulide	Περιορισμός της χρήσης προϊόντων που περιέχουν nimesulide
NSAIDs	Τροποποίηση των πληροφοριακών στοιχείων των μη-στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων (ΜΣΑΦ) σχετικά με την ασφάλεια τους από το καρδιαγγειακό
CARISOPRODOL	Αναστολή της άδειας κυκλοφορίας όλων των φαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν carisoprodol
VISUDINE / verteporfin	Διαγραφή της ένδειξης κρύφιας χοριοειδικής νεοαγγείωσης (CNV) λόγω της ηλικιακής εκφύλισης της ωχράς κηλίδας (AMD)
RAPTIVA / efalizumab 100 mg/ml	Αναθεώρηση συνταγογραφικών πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένες περιπτώσεις φλεγμονώδους πολυριζονευροπάθειας
OMNISCAN / gadodiamide MAGNEVIST / gadopentate dimeglumine	Ενημέρωση για θέματα ασφάλειας σχετικά με Συστηματική Νεφρογενή Ίνωση (NSF)
EXTRANEAL / icodextrin	Ενημέρωση για χρήση συστημάτων παρακολούθησης των επιπέδων γλυκόζης αίματος.

REVLIMID/ Lenalidomide	Ενημέρωση για σημαντικές πληροφορίες ασφάλειας: Πρόγραμμα Πρόληψης Κύησης, Μυελοκαταστολή, Φλεβική Θρομβοεμβολή, Υποθυρεοειδισμός, Περιφερική Νευροπάθεια

2006	
AVANDIA AVANDAMENT	Αναφορές για οίδημα της ωχράς κηλίδος σε ασθενείς που λαμβάνουν ροζιγλιταζόνη (Avandia, Avandamet)
TRASYLOL/ Aprotinin	Ενημέρωση για ευρήματα μελέτης που δημοσιεύτηκε στο NEJM σχετικά με αυξημένο κίνδυνο για καρδιαγγειακά συμβάματα, αγγειοεγκεφαλικά συμβάματα και νεφρική δυσλειτουργία σε ασθενείς που υποβάλλονται σε επέμβαση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης (CABG)
VIREAD	Πληροφορίες και συστάσεις για την νεφρική ασφάλεια
XIGRIS/Drotrecogin alfa	Υπενθύμιση σημαντικών πληροφοριών από τις συνιστώμενες οδηγίες χρήσης, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη συνταγογράφηση του προϊόντος Xigris (ενδείξεις, αντενδείξεις).
ELIDEL1% /Pimecrolimus PROTOPIC/Tacrolimus	Ενημέρωση για την αναφορά σπάνιων περιπτώσεων λεμφωμάτων, καρκίνου του δέρματος και άλλων κακοηθειών
REMICADE/Infliximab	Περιπτώσεις εμφάνισης ηπατοσπληνικού λεμφώματος από T-κύτταρα σε εφήβους και νεαρούς ενήλικες ασθενείς με νόσο του Crohn
FLEET PHOSPHO- SODA	Πληροφορίες Ασφάλειας Αναφορικά με Διαταραχές Ηλεκτρολυτών Και Νεφρασβέστωση
LAMICTAL/Lamotrigine	Ενημέρωση για δεδομένα από το North American Antiepileptic Drug Registry στις Ην. Πολιτείες και τον Καναδά που υποδηλώνουν έναν αυξημένο κίνδυνο για λυκόστομα/ λαγόχειλο σχετιζόμενο με χρήση λαμοτριγίνης κατά το πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης.
Tamsulosin	Ενημέρωση για το Διεγχειρητικό Σύνδρομο της Άτονης Ίριδας (Intraoperative Floppy Iris Syndrome-IFIS) σε ασθενείς που λαμβάνουν Tamsulosin
APTIVUS/Tipranavir	Ενδοκρανιακή αιμορραγία (ICH) σε ασθενείς που λαμβάνουν APTIVUS (tipranavir)
OMNISCAN/gadodiamide	Νεφροφενής Ινώδης Δερματοπάθεια / Συστηματική Νεφρογενής Ίνωση μετά από έκθεση σε γαδοδιαμίδη
TRACLEER/Bosentan	Ενημέρωση για σημαντικές μεταβολές στις συνταγογραφικές πληροφορίες (ΠΧΠ) και υπενθύμιση ανάγκης για μηνιαίες εξετάσεις ελέγχου της ηπατικής λειτουργίας κατά τη διάρκεια της θεραπείας
SERDOLECT/Sertindole	Ενημέρωση για περιορισμούς στην ένδειξη του και για ειδικές προφυλάξεις που σχετίζονται με τον κίνδυνο παράτασης του διαστήματος QT.
GLIVEC/Imatinib	Ενημέρωση για άρθρο που δημοσιεύθηκε στο Nature Medicine σύμφωνα με το οποίο εμφανίστηκε συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια και δυσλειτουργία της αριστερής κοιλίας σε ασθενείς που ελάμβαναν Glivec
PARACETAMOL	Υπενθύμιση Θεμάτων Ασφαλείας που σχετίζονται με την χρήση σκευασμάτων που περιέχουν παρακεταμόλη
DINOPROSTONE	Υπενθύμιση προειδοποιήσεων σχετικά με τη χορήγηση Δινοπροστόνης

2005	
ABILIFY/Aripiprazole	Ενημέρωση σχετικά με τον κίνδυνο εγκεφαλικών αγγειακών συμβαμάτων συμπεριλαμβανομένης της θνητότητας σε ηλικιωμένους ασθενείς με ψύχωση σχετιζόμενη με άνοια και/ή διαταραχές συμπεριφοράς
ARCOXIA/Etoricoxib	Νέες οδηγίες για τη συνταγογράφηση του ARCOXIA (ετορικοξίμη), μετά την επαναξιολόγηση των δεδομένων καρδιαγγειακής ασφάλειας
DYNASTAT/Parecoxib ενέσιμο BEXTRA/Valdecoxib δισκία CELEBREX/Celecoxib	Ενημέρωση για σημαντικές νέες πληροφορίες ασφάλειας σχετικά με κινδύνους από το καρδιαγγειακό
NSAIDs	Ασφάλεια των μη εκλεκτικών μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων (NSAIDs) από το καρδιαγγειακό το γαστρεντερικό και το δέρμα
GLIVEC/Imatinib	Αναθεώρηση των συνταγογραφικών πληροφοριών σχετικά με προκλινικά ευρήματα καρκινογένεσης
VIDEX /Didanosine VIREAD/Tenofovir	Συστάσεις που αφορούν στη συγχορήγηση didanosine και tenofovir
HEXAVAC	Ενημέρωση για την αναστολή της άδειας κυκλοφορίας του HEXAVAC λόγω ανησυχιών για την μακροχρόνια προστασία από Ηπατίτιδα Β
REMINYL/Galantamine	Ενημέρωση σχετικά με τα τελικά αποτελέσματα κλινικής μελέτης στην ήπια γνωσιακή διαταραχή
ZOMETA/zoledronic acid	Ενημέρωση για τροποποιήσεις στην ΠΧΠ προκειμένου να διασφαλισθεί η βέλτιστη διαχείριση και αντιμετώπιση των ασθενών με καρκίνο και οστική νόσο και να δοθούν οδηγίες σχετικά με την αντιμετώπιση των ασθενών με Οστεονέκρωση της Γνάθου
FEMARA/letrozole	Ενημέρωση για πιθανά προβλήματα σχετικά με τη χρήση του εκτός των εγκεκριμένων ενδείξεων

Η ενδυνάμωση του εθνικού συστήματος Φαρμακοεπαγρύπνησης μπορεί να συμβάλει στην ασφαλέστερη χρήση των φαρμάκων προς όφελος των ασθενών και της Δημόσιας Υγείας.

Οι επαγγελματίες υγείας (γιατροί / φαρμακοποιοί) έχουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή: Θα πρέπει να ενημερώνουν τον ΕΟΦ κάθε φορά που υποψιάζονται ότι μία ανεπιθύμητη ενέργεια μπορεί να σχετίζεται με ένα φάρμακο συμπληρώνοντας την **Κίτρινη Κάρτα** (βλέπε και ειδικό πεδίο για Κίτρινη Κάρτα στην ιστοσελίδα www.eof.gr).

Η επιτυχία του συστήματος Φαρμακοεπαγρύπνησης στηρίζεται στην ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ των επαγγελματιών υγείας στην θέληση και τον ζήλο τους να γνωστοποιούν τις πιθανές ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων

ΚΑΝΕΤΕ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΙΟ ΑΣΦΑΛΗ

Συμπληρώνετε την ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ

Συντμήσεις:

α.ε.φ.: ανεπιθύμητες ενέργειες φαρμάκων
ATC: Anatomical Therapeutical Chemical
CIOMS: Council for International Organizations of Medical Sciences
DIA: Drug Information Association
EMEA :European Medicines Agency
EVPM: Eudravigilance Post-Marketing
EVCT: Eudravigilance Clinical Trials
ICSRs: Individual Case Safety Reports
Κ.Α.Κ.: Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας
Κ.Κ.:Κίτρινη Κάρτα
SUSAR Suspected Unexpected Serious Adverse Reaction
PASS: Post Authorization Safety Study

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Πίνακας 1.**

Αλφαβητικός κατάλογος εταιρειών που βρίσκονται σε ηλεκτρονική αναφορά προς τον ΕΟΦ

α/α	Εταιρεία
1	ABBOTT
2	ALCON LABORATORIES
3	APOTEX Europe (DEMO)
4	ASTRAZENECA GREECE
5	AXCAN Pharma International B.V.
6	BAXTER Hellas SA
7	BAYER Hellas AG (Bayer Schering)
8	BIOGEN IDEC
9	BIOSPRAY S.A.
10	BIOTEST Hellas M.E.P.E.
11	BOEHRINGER INGELHEIM Ellas AE
12	BRISTOL-MYERS SQUIBB ΕΠΕ
13	CELGENE Europe
14	CEPHALON
15	CHIESI Hellas s.a.
16	CLS Behring MEPE
17	COSMOPHARM LTD
18	FORUM Bioscience Holdings Limited
19	G. Pohl-Boskamp GmbH & Co. KG
20	GALDERMA HELLAS A.E.
21	GENEPHARM S.A.
22	GILEAD Sciences Ελλάς Μ.ΕΠΕ
23	GLAXOSMITHKLINE α.ε.β.ε.
24	HAMELN Pharma Group GmbH
25	HELSINN BIREX Pharmaceuticals
26	JANSSEN-CILAG PHARMACEUTICAL S.A.C.I.
27	LAMDA Pharmaceuticals SA
28	LAVIPHARM SA
29	LEO-Pharma
30	LUNDBECK HELLAS SA
31	MEAD JOHNSON AEBE
32	MEDAC GmbH
33	MERCK KGaA
34	MERCK SERONO
35	N. PETSIAVAS S.A. Industrial and Commercial Enterprises
36	NEXUS MEDICALS S.A. (Allergan)
37	NORMA Hellas s.a
38	NOVARTIS
39	NOVARTIS Consumer Health
40	NOVARTIS (SANDOZ - ZEINCRO)
41	NOVO NORDISK HELLAS LTD
42	NYCOMED Hellas S.A.
43	OCTAPHARMA Hellas AE

44	PFIZER Hellas AE
45	PHARMASERVE-Lilly SACI
46	PROCTER & GAMBLE Pharmaceuticals
47	ROCHE HELLAS A.E.
48	SANOFI-AVENTIS
49	SCHERING-PLOUGH S.A.
50	SERVIER HELLAS
51	SOLVAY PHARMA MEPE
52	SWEDISH ORPHAN Intenational AB
53	T J Smith & Nephew
54	Talecris Biotherapeutics GmbH
55	TEOFARMA S.r.l.
56	TEVA
57	UCB A.E. Ανώνυμη Φαρμακευτική Εταιρεία
58	VIANEX MSD
59	WYETH HELLAS S.A.

Πίνακας 2.

Αλφαβητικός κατάλογος εταιρειών που βρίσκονται στη δοκιμαστική φάση ηλεκτρονικής αναφοράς προς τον ΕΟΦ

1	ALFAMEDICA S.A
2	AMBRILIA BIOPHARMA France S.A.
3	ASTELLAS PHARMACEUTICALS AEBE
4	GE HEALTHCARE AE
5	LABORATORIOS Casen-Fleet, S.L.
6	ORGANON HELLAS SA
7	PROFILE Pharma Ltd
8	COLGATE-PALMOLIVE / RESEARCH AND DEVELOPMENT/ INC.

Συμπληρώνετε την Κίτρινη Κάρτα

Αναφέρετε:

- ***ΟΛΕΣ*** τις ανεπιθύμητες ενέργειες για τα ***Νέα Φάρμακα***
- ***ΟΛΕΣ*** τις ***ΣΟΒΑΡΕΣ*** και ***ΟΛΕΣ*** τις ***ΜΗ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ*** ανεπιθύμητες ενέργειες για τα ***Γνωστά Φάρμακα***

Στατιστικά Στοιχεία του Τμήματος Ανεπιθύμητων Ενεργειών ΕΟΦ
2004-2007

Υπεύθυνοι Σύνταξης: Γ. Τερζή, Α. Κληρονόμος, Π. Μπότσαρη, Μ. Σιούτη
Τηλ 210 6507337 Fax 210 6549585